

UDC 373.6:81'276.6373.8+811.11.7
DOI 10.35433/pedagogy.3(118).2024.13

THE USE OF COOPERATIVE LEARNING METHOD IN TEACHING FOREIGN LANGUAGE FOR SPECIAL PURPOSES

M. V. Podoliak*

The cooperative learning method has long been known worldwide and is widely used by leading universities and schools. In the USA, the cooperative learning method was started by D. Johnson, R. Johnson, and R. Slavin in the 1980s. There is also much evidence of the successful use of this method in Asian and African countries. Many websites have been created, such as <https://www.jigsaw.org/>, <http://www.co-operation.org/>, and others designed to help teachers learn and improve cooperative learning techniques. The importance of introducing the cooperative learning method into the higher education system consists of forming critical social skills and abilities in graduates, among which is teamwork. Many international and domestic studies have shown that tasks performed in a team are of higher quality, are performed faster, and require less costs than those performed alone. In Ukraine, employees of state institutions and private firms do not have enough skills to work in a team and jointly perform tasks and solve problems. Cooperative Learning aims to remedy this problem as students and future professionals gain valuable skills in communication and teamwork to complete tasks. The article seeks to investigate the effectiveness of using the cooperative learning method in teaching a professionally oriented foreign language to students of higher education institutions. The cooperative learning method involves dividing pupils or students into groups whose goal is to learn new material or new skills. A group of students is given a specific task or problem, which they must solve independently or with the help of a teacher. It was determined that the cooperative learning method is quite effective in studying a foreign language by students of higher education institutions. However, in addition to the advantages of this method, there are also disadvantages and problems in its implementation in the educational process. It has been demonstrated that cooperative Learning of a foreign language is practical, engaging, and motivating for students. Students will better assimilate educational materials and acquire practical skills using this method. Based on students' feedback, practical recommendations on the implementation of the method of cooperative Learning in the process of learning a foreign language are proposed.

Keywords: foreign language learning, cooperative Learning, professional foreign language communicative competence.

* Candidate of Pedagogical Sciences (PhD in Pedagogy), Docent
(Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies, Lviv)
misha.podol@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1482-488X

ВИКОРИСТАННЯ КООПЕРАТИВНОГО МЕТОДУ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

М. В. Подоляк

У статті визначено, що метод кооперативного навчання давно відомий у світі, зокрема з моменту його започаткування Д. Джонсоном, Р. Джонсоном, Р. Славіном у 1980-х роках. Продемонстровано успішне використання цього методу в країнах Азії та Африки, а також через створення багато веб сайтів, на кшталт <https://www.jigsaw.org/>, <http://www.cooperation.org/> та інших, які покликані допомогти вчителю опанувати та покращити методіку кооперативного навчання. У статті підкреслено важливість впровадження методу кооперативного навчання у систему ЗВО, який сприяє формуванню у випускників важливих соціальних навичок і вмінь, серед яких є командна робота. В статті показано, що завдання, виконані в команді, є якіснішими, виконуються швидше і потребують менше затрат аніж ті, які виконуються поодиночі, що відображено у багатьох світових та вітчизняних досліджень. Наголошено, що в Україні працівники державних інституцій та приватних фірм не мають достатньо навичок працювати в команді і спільно виконувати завдання та вирішувати проблеми. В дослідженні продемонстровано, що завдяки використанню методу кооперативного навчання студенти та майбутні фахівці отримують корисні навички спілкування та роботи в команді над виконанням завдань. Мета статті полягає у дослідженні ефективності використання кооперативного методу навчання у процесі викладання професійно-орієнтованої іноземної мови студентам ЗВО. В статті експериментально продемонстровано приклад використання методу кооперативного навчання у процесі викладання іноземної мови. Визначено, що метод кооперативного навчання є досить ефективним при вивченні іноземної мови студентами ЗВО. Окреслено переваги, недоліки та проблеми при його впровадженні у навчальний процес. Продемонстровано, що метод кооперативного навчання іноземної мови є не лише ефективний, а й цікавий та мотивуючий для студентів. З використанням цього методу студенти краще засвоюватимуть навчальні матеріали та отримуватимуть необхідні практичні навички. На основі відгуків студентів запропоновано практичні рекомендації щодо впровадження методу кооперативного навчання в процес вивчення іноземної мови.

Ключові слова: навчання іноземної мови, кооперативне навчання, професійна іншомовна комунікативна компетентність.

Introduction of the issue. It is commonly known that in Ukraine, employees of state institutions and private firms do not have enough skills to work in a team and jointly perform tasks and solve problems. Employees try to independently complete their assigned tasks, mostly not entrusting part of their work to anyone. An even bigger problem is employee communication to solve specific problems or perform tasks. They often do not agree on the scope of work, responsibility for particular sectors' implementation methods, etc. This is a wrong approach because the more people working on a task, the faster and better they will complete it. This problem is caused by the fact that studies at school and university take place according to an individualized or independent approach; that is, each student or student works independently to master new material. As

Постановка проблеми. Досвід показує, що в Україні працівники державних інституцій та приватних фірм не мають достатньо навичок працювати в команді і спільно виконувати завдання та вирішувати проблеми. Працівники стараються самостійно виконати покладене на них завдання, здебільшого не довіряючи частини своєї роботи нікому. Ще більшою проблемою є комунікація між працівниками, з метою вирішення певних проблем або виконання завдань. Вони часто не узгоджують між собою об'єми роботи, відповідальності за певні сектори та методи виконання тощо. Це помилковий підхід, оскільки чим більше осіб працює над завданням, тим швидше та якісніше вони його виконають. Ця проблема спричинена тим, що навчання в школі та в університеті відбуваються за індивідуалізованим або самостійним підходом, тобто кожний студент або учень

a result, the state receives good specialists who cannot work as a team and are more efficient. Many international and domestic studies have shown that tasks performed in a team are of higher quality, are performed faster, and require less costs than those performed alone. Cooperative Learning aims to remedy this problem as students and future professionals gain valuable skills in communication and teamwork to complete tasks. The importance of introducing the method of cooperative Learning into the system of higher education lies in the formation of critical social skills and abilities in graduates, among which is teamwork.

Current state of the issue. Scholars have been studying the issue of cooperative Learning for a long time. We find especially many studies in the homeland of this method, namely in the United States of America, where it became the object of research by the following scientists: D. Johnson, R. Johnson, R. Slavin, N. Davidson, R. Brent, R. Felder, and others. In addition, the method of cooperative Learning has become the object of research and scientists from all over the world, in particular: K. Jeong, K. Yoshitaka, H. Watari, S. Kaya, M. Laal, S. Hosseini, C. Ahmed, V. Larsari, J. Kiyari, et al. The cooperative learning method in Ukraine has recently become popular, so few studies exist. The following are noteworthy: O. Pometun, O. Kostyuchenko, A. Yurzhenko, T. Rudnytska, N. Hupan, and others.

Aim of the research is to investigate the effectiveness of using the cooperative learning method in teaching a professionally oriented foreign language to students of higher education institutions.

Results and discussion. The cooperative learning method has long been known worldwide and is widely used by leading universities and schools. In the USA, the cooperative learning method was initiated by D. Johnson, R. Johnson, and R. Slavin in the 1980s [29: 152]. The cooperative learning method came to Europe from the United States in the early 1990s. Since then, it has been used

працює самостійно в освоєнні нового матеріалу. В результаті держава отримує хороших фахівців, які, проте, не можуть працювати командно, а отже, і ефективніше. Чимало світових та вітчизняних досліджень продемонструвало, що завдання, виконані в команді, є якіснішими, виконуються швидше і потребують менше затрат аніж ті, які виконуються поодиночці. Кооперативне навчання покликане виправити цю проблему, оскільки студенти та майбутні фахівці отримають корисні навички спілкування та роботи в команді над виконанням завдань. Важливість впровадження методу кооперативного навчання у систему ЗВО полягає у формуванні у випускниках важливих соціальних навичок і вмінь, серед яких є командна робота.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питання кооперативного навчання науковці займаються давно. Особливо багато досліджень знаходимо на батьківщині цього методу, а саме в Сполучених Штатах Америки, де він став об'єктом дослідження таких науковців: Д. Джонсон, Р. Джонсон, Р. Славін, Н. Давідсон, Р. Брент, Р. Фелдер та інших. Також метод кооперативного навчання став об'єктом дослідження і науковців зі всього світу, зокрема: К. Джеонг, К. Йошітака, Х. Ватарі, С. Кая, М. Лааль, С. Хосейні, Ч. Ахмед, В. Ларсарі, Дж. Кіярі та ін. В Україні метод кооперативного навчання став популярним відносно недавно, тому і досліджень цієї проблематики не так багато. Варто відзначити такі: О. Пометун, О. Костюченко, А. Юрженко, Т. Рудницька, Н. Гупан та інші.

Мета статті полягає у дослідженні ефективності використання кооперативного методу навчання у процесі викладання професійно-орієнтованої іноземної мови студентам ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Метод Кооперативного навчання давно відомий у світі та широко застосовується провідними університетами та школами. У США метод кооперативного навчання був започаткований Д. Джонсоном, Р. Джонсоном, Р. Славіном у 1980-х роках [29: 152]. В Європу метод кооперативного

in schools in Germany, Italy, Great Britain, Switzerland, the Netherlands, etc. In northern Italy, primary and secondary school teachers were trained in this method free of charge between 2012 and 2015. There are also many reports of successful use of this method in countries in Asia and Africa. Many websites have been created, such as <https://www.jigsaw.org/>, <http://www.cooperation.org/>, etc., which are designed to help the teacher master and improve the method of cooperative Learning.

The founders of the cooperative learning method, D. Johnson and R. Johnson, explain it as follows: Cooperative learning uses small groups so that students work together to maximize their Learning and each other's learning [12]. S. Ledlow notes that most researchers and practitioners of cooperative Learning point out that it is a formal learning model in which teachers carefully design lessons and activities suitable for use by teams. These teams are small, stable, heterogeneous, and prepared adequately for joint work [23]. S. Ehr and B. Atac note that cooperative Learning is a method by which students have a common goal. They work in small groups to achieve this goal and realize they will have an expected result [8: 109]. R. Felder and Rue Brent explain that the term cooperative learning is an active method and refers to students working in teams on an assignment or project under conditions that meet specific criteria, including that team members take personal responsibility for the entire content of the assignment or project [9: 1]. K. Jeong asserts that cooperative Learning is a successful learning and teaching strategy in which small groups, each with students of different ability levels, use a variety of learning activities to improve their understanding of subjects [18: 77]. S. Hosseini considers cooperative Learning in a broad sense as any classroom learning situation in which students of all performance levels work together in structured groups for shared or shared learning goals [30: 3].

It is worth noting that cooperative Learning, according to its founders

навчання прийшов зі Сполучених Штатів на початку 1990-их років. З того часу його застосовують в школах Німеччини, Італії, Великої Британії, Швейцарії, Нідерландів та ін. У північній Італії вчителів початкової та середньої школи навчали цьому методові безкоштовно в період 2012-2015 рр. Існує також чимало свідчень успішного використання цього методу в країнах Азії та Африки. Створено багато веб сайтів, на кшталт <https://www.jigsaw.org/>, <http://www.cooperation.org/> та ін., які покликані допомогти вчителю опанувати та покращити методику кооперативного навчання.

Засновники методу кооперативного навчання Д. Джонсон та Р. Джонсон пояснюють його так: кооперативне навчання – це використання невеликих груп у навчанні, щоб учні працювали разом, щоб максимізувати власне навчання та навчання один одного [12]. С. Ледлов зауважує, що більшість дослідників і практиків кооперативного навчання зазначають, що це формальна навчальна модель, у якій вчителі ретельно розробляють уроки та види діяльності, які підходять для використання командами. Ці команди є невеликими, стабільними та різнорідними, та належним чином підготовленими до спільної роботи [23]. С. Ер та Б. Атак зазначають, що кооперативне навчання – це спосіб, за допомогою якого учні мають спільну мету. Щоб досягти цієї мети, вони працюють у малих групах і усвідомлюють, що вони матимуть спільний результат [8: 109]. Р. Фелдер та Р. Brent пояснюють, що термін кооперативне навчання є активним методом та відноситься до студентів, які працюють у командах над завданням або проектом за умов, за яких задовольняються певні критерії, включаючи те, що члени команди несуть особисту відповідальність за повний зміст завдання або проекту [9: 1]. К. Джеонг стверджує, що кооперативне навчання – це успішна стратегія навчання та викладання, за якої невеликі групи, у кожній з яких є студенти різного рівня здібностей, використовують різноманітні навчальні дії, щоб покращити розуміння предметів [18: 77]. С. Хосеїні розглядає

D. Johnson and R. Johnson, is based on the previously formulated theory of "Social Interdependence." It exists when individuals share common goals, and the results of each individual are affected by the actions of others [14: 16]. P. Rao also notes that cooperative Learning is based on two fundamental principles: learning in the work process and a group [25: 336]. In addition, S. Ledlow emphasizes that six aspects should be considered when using cooperative Learning: setting up a learning climate, team formation, team building, development of collaborative skills, lesson planning, and classroom management [23].

O. Elkin notes that cooperative Learning is based on the concepts of teams, students' desire to cooperate, and principles [6]. Among the principles of cooperative Learning according to D. Johnson and R. Johnson, we highlight five elements:

- positive interdependence – students are related to each other in such a way that the work of each depends on the work of the members of the entire team;
- individual accountability – exists when the result of each student is evaluated and presented to the group and the student;
- face-to-face motivating interaction – involves participants motivating, encouraging, helping, and supporting each other;
- social skills – success involves interpersonal interaction in small groups;
- group discussion – group members discuss their results and the effectiveness of working relationships.

Researchers note that awareness of these essential elements allows teachers to adapt cooperative Learning to a unique learning environment, set up an effective learning process, and solve problems that arise for students during collaborative Learning [13: 71].

When using the cooperative learning method, R. Felder and R. Brent recommend dividing students into groups of 3-4 each and with different levels of student knowledge. Students who are more robust and weaker are equally represented in each group. In addition,

кооперативне навчання в широкому сенсі як будь-яку навчальну ситуацію в класі, в якій учні з усіма рівнями продуктивності працюють разом у структурованих групах для спільних або спільних навчальних цілей [30: 3].

Варто зазначити, що кооперативне навчання, за словами його основоположників Д. Джонсоном та Р. Джонсоном, базується на раніше сформульованій теорії "Соціальної взаємозалежності". Вона існує, коли індивіди поділяють спільні цілі, і на результати кожного індивіда впливають дії інших [14: 16]. Також П. Рао зазначає, що кооперативне навчання базується на двох ключових принципах: навчання в процесі роботи та навчання в групі [25: 336]. Окрім цього С. Ледлов наголошує, що при використанні кооперативного навчання варто брати до уваги шість аспектів: влаштування навчального клімату, формування команди, побудова команди, розвиток кооперативних навичок, планування заняття та менеджмент класу [23].

О. Елькін зазначає, що кооперативне навчання базується на таких концептах: команди, бажання учнів співпрацювати та принципи [6]. Серед принципів кооперативного навчання за Д. Джонсоном та Р. Джонсоном виділимо п'ять елементів:

- позитивна взаємозалежність – студенти пов'язані один з одним таким чином, що робота кожного залежить від роботи членів усієї команди;
- індивідуальна підзвітність – існує, коли результат кожного студента оцінюють та представляють їх групі та студентів;
- очна мотивуюча взаємодія – передбачає, що учасники мотивують, заохочують, допомагають та підтримують один одного;
- соціальні навички – успіх передбачає міжособистісну взаємодію у малих групах;
- групове обговорення – члени групи обговорюють результати, які вони досягли та ефективність робочих відносин.

Дослідники зазначають, що усвідомлення цих базових елементів дозволяє викладачам адаптувати кооперативне навчання до унікального навчального середовища, налаштувати

researchers express the opinion that the teacher, when forming a group, should consider students' ability to perform independent tasks together in time [9: 7]. We also find something similar in the study of P. Rao, who suggests grouping students by 4-5 people [25: 332]. T. Roger and D. Johnson, R. Slavin, and T. Chowdhury emphasize that learning groups in cooperative Learning should be small [4: 91; 27; 29: 152].

However, the very division of students into groups and setting them a specific educational goal cannot be considered the implementation of cooperative Learning. D. Johnson and R. Johnson note that students who do independent individual tasks in groups cannot be regarded as cooperative Learning; other students do not help each other in the educational process; to assign a task to a group, where one student will do all the work, and the others will only write their names on the result [12].

In this context, researchers introduce the term "pseudo learning groups," in which students are not interested in joint work and joint results. Another essential term of group learning introduced by D. Johnson and R. Johnson is "traditional learning groups," in which students work and study together. Still, their results are evaluated individually and do not teach each other [13: 68].

It is important to note that there is a certain misunderstanding among scientists in interpreting the term cooperative learning. Often, this concept is confused with the term collaborative learning. Thus, K. Jeong, comparing both teaching methods, explains that cooperative Learning involves using small groups of students for joint Learning; collaborative Learning is based on the idea that participants should talk to each other during the learning process [18: 77].

Comparing the methods of cooperative and collaborative Learning, J. Kato, F. Bolstad, and H. Watari single out two differences: cooperative Learning is more structured and centered on the teacher, and collaborative Learning is less structured and student-centered [16: 24]. Instead, in T. Chowduri's research, we

ефективний навчальний процес та вирішити проблеми, які виникають у студентів під час спільного навчання [13: 71].

Р. Фелдер та Р. Brent рекомендують при використанні методу кооперативного навчання ділити студентів на групи по 3-4 у кожній та з різним рівнем знань студентів. Тобто сильніших та слабших студентів порівну у кожній групі. Також дослідники висловлюють думку, що викладачу, при формуванні групи, варто брати до уваги можливість студентів у часі виконувати самостійні завдання разом [9: 7]. Подібне знаходимо також і в дослідженні П. Рао, який пропонує групувати студентів по 4-5 осіб [25: 332]. Т. Роджер та Д. Джонсон, Р. Славін, Т. Човдурі наголошують на тому, що навчальні групи у кооперативному навчанні мають бути невеликими [4: 91; 27; 29: 152].

Проте самий поділ студентів на групи та встановлення їм певної навчальної цілі не можна вважати впровадженням кооперативного навчання. Д. Джонсон та Р. Джонсон зазначають, що кооперативним навчанням не можна вважати студентів, які у групах роблять самостійні індивідуальні завдання; інші студенти не допомагають один одному у навчальному процесі; призначати завдання групі, де один студент виконає усю роботу, а інші лише впишуть свої імена на результаті [12].

В цьому контексті дослідники впроваджують термін "псевдо навчальні групи" в яких студенти не зацікавлені у спільній праці та спільному результаті. Інший важливий термін групового навчання, який впроваджують Д. Джонсон та Р. Джонсон є "традиційні навчальні групи", в яких студенти працюють та навчаються разом, проте їх результати оцінюють індивідуально та вони не навчають один одного [13: 68].

Важливо зазначити, що існує певне непорозуміння серед науковців у трактуванні терміна кооперативне навчання. Часто це поняття плутають з терміном колаборативне навчання. Так, К. Джеонг порівнюючи обидва методи навчання пояснює, що кооперативне навчання передбачає використання малих

find the opposite opinion regarding the cooperative learning method, namely that it is student-centered. Moreover, the researcher equates these two terms [4: 88-89]. Similar identifications of cooperative and collaborative Learning can be found in S. Hossein, Y. Chen [30: 2; 2: 1].

Our research shows that cooperative and collaborative learning concepts are the same. The idea of cooperative Learning, which we considered above, coincides with the explanation of collaborative Learning.

M. Laal and S. Godsey explain collaborative Learning as cooperation between students for learning, performing tasks, training, and achieving a common goal [19: 486; 20: 491]. We also find something similar in the research of P. Rao, who notes that collaborative Learning involves the involvement of groups of students who together search for solutions to problems and tasks, learn or create a new thing [25: 331]. As we can see, the definition of collaborative Learning is very similar to the concept of cooperation.

It is also worth noting that if we take the translation of the names of these teaching methods, namely cooperation and collaboration, then the Ukrainian version of these names will be the same, namely cooperation. Thus, we will consider these two terms identical and use cooperative Learning in the future.

Using a cooperative learning method has many advantages for students and teachers. In particular, the effectiveness of using the cooperative learning method in learning a foreign language can be found in the studies of P. Rao [25: 331], S. Hosseini [30: 2], S. Siyahrir [31: 155], T. Chowdury [4: 89] and others.

S. Er and B. Atac note that cooperative Learning promotes students' independent and joint Learning with their classmates. In particular, researchers note the following advantages of cooperative Learning in learning a foreign language: increasing motivation, improving students' self-esteem, reducing the level of anxiety experienced by insecure students, and creating life language situations [8:

груп студентів для спільного навчання; колаборативне навчання він основує на ідеї, що учасники мають говорити між собою в процесі навчання [18: 77].

Порівнюючи методи кооперативного та колаборативного навчання, Й. Като, Ф. Болстад та Х. Ватарі виокремлюють дві відмінності: кооперативне навчання більш структуроване та має в центрі викладача, натомість колаборативне навчання менш структуроване та студентоцентричне [16: 24]. Натомість в дослідженні Т. Човдурі знаходимо протилежну думку стосовно кооперативного методу навчання, а саме, що воно студентоцентроване. Більше того дослідник ототожнює ці два терміни [4: 88-89]. Подібні ототожнення кооперативного та колаборативного навчання знаходимо у С. Хосеїні, Ю. Чен [2: 1; 30: 2].

У нашому дослідженні ми дотримуємося думки, що поняття кооперативного та колаборативного навчання є однаковими. Оскільки саме поняття кооперативного навчання, пояснення якого ми розглянули вище, збігається з поясненнями поняття колаборативного навчання.

Колаборативне навчання М. Лааль та С. Годсі пояснюють як співпрацю між студентами для навчання, виконання завдань, тренувань та досягнення спільної мети [19: 486; 20: 491]. Подібне знаходимо також і в дослідженні П. Рао, який зазначає, що колаборативне навчання передбачає залучення груп студентів, які разом шукають рішення проблем та задач, навчаються або створюють нову річ [25: 331]. Як бачимо визначення поняття колаборативного навчання є дуже подібним з поняттям кооперативного.

Також варто зазначити, що якщо взяти переклад назв цих методів навчання, а саме cooperation та collaboration – то український варіант цих назв буде однаковим, а саме – співробітництво. Таким чином вважатимемо ці два терміни тотожними та використовуватимемо в подальшому термін кооперативне навчання.

Використання кооперативного методу навчання має багато переваг для студентів та викладачів. Зокрема ефективність використання методу кооперативного навчання при вивченні іноземної мови знаходимо у дослідженнях П. Рао [25: 331],

109-110].

Similar positive effects can also be found in the research of Y. Chen, who notes that cooperative Learning mainly contributes to the development of oral communication among students: summarizing information, expressing one's opinion, and sharing one's knowledge and ideas [2: 1-2]. F. Patanpichet also discussed developing students' oral speech using cooperative foreign language learning. The researcher notes that the cooperative learning method contributes to developing students' oral speech, especially in classes with many students [26: 7]. K. Low, J. Chang, and L. Leung also concluded that cooperative Learning is effective in learning a foreign language, especially for developing interpersonal communication skills [22: 93, 96].

M. Laal and S. Godsey single out four groups of advantages of using the method of cooperative Learning, in particular:

- social benefits (understanding of students, arrangement of a positive learning atmosphere, communication between students, development of learning communities);
- psychological benefits (increasing students' self-esteem, reducing students' anxiety level, positive impact on well-being);
- academic advantages (increasing the level of critical thinking, active participation of students in Learning, a model in which students solve tasks independently, and large lectures can be personalized);
- alternative methods of assessing students' achievements [19: 487].

N. Basyah, A. Muslem, and B. Usman investigated such a cooperative learning strategy as a puzzle in studying economics students. As a result, the researchers concluded that this cooperative learning strategy was practical and significantly improved students' knowledge of economics because students could share knowledge and opinions and discuss educational materials [1: 36]. Similar high results of using the puzzle strategy can be found in the study of S. Syahrir, in which the

С. Хосеїні [30: 2], С. Сяхрір [31: 155], Т. Човдурі [4: 89] та інших.

С. Ер та Б. Атак зазначають, що кооперативне навчання сприяє самостійному навчанню студентів та спільному навчанню зі своїми одногрупниками. Зокрема дослідники відзначають такі переваги кооперативного навчання на вивченні іноземної мови: підвищення мотивації, вдосконалення самооцінки студентів, зменшення рівня переживання невпевненим студентам, створення життєвих мовних ситуацій [8: 109-110].

Подібні позитивні ефекти знаходимо також і у дослідженнях Ю. Чена, який зазначає, що кооперативне навчання особливо сприяє розвитку усного мовлення у студентів: узагальнення інформації, висловлення власної думки та ділитися власними знаннями та ідеями [2: 1-2]. Також щодо розвитку усного мовлення у студентів при використанні кооперативного навчання іноземної мови висловився Ф. Патанпичет. Дослідник зазначає, що метод кооперативного навчання сприяє розвитку усного мовлення студентів, особливо у випадках класів з великою кількістю студентів [26: 7]. К. Лоу, Дж. Чанг та Л. Леунг також дійшли до висновку, що метод кооперативного навчання є ефективним при вивченні іноземної мови, особливо для розвитку навичок міжособистісної комунікації [22: 93, 96].

М. Лааль та С. Годсі виокремлюють чотири групи переваг використання методу кооперативного навчання, зокрема:

- соціальні переваги (розуміння студентів, влаштування позитивної навчальної атмосфери, комунікація між студентами, розвиток навчальних спільнот);
- психологічні переваги (підвищення самооцінки студентів, зменшення рівня стурбованості студентів, позитивний вплив на самопочуття);
- академічні переваги (підвищення рівня критичного мислення, активна участь студентів у навчанні, модель, при якій студенти самостійно розв'язують завдання, великі лекції можуть бути персоналізовані);
- альтернативні методи оцінювання

researcher taught mathematics students using this strategy [31: 167].

Furthermore, among the advantages of cooperative Learning, K. Jeong notes students' acquisition and development of social interaction and communication skills [18: 87]. M. Laal and S. Godsey note that using the cooperative method contributes to students' critical thinking development [20: 492]. T. Roger and D. Johnson emphasize that cooperative Learning improves the development of creativity in students [27: 7]. D. Ustunel and S. Kaya note that cooperative Learning in learning a foreign language promotes communication between students in a foreign language, thus developing oral conversational language [32: 166].

K. Low, J. Chang, and L. Leung note that cooperative Learning allows students to participate in discussions and take responsibility for their education. Thus, cooperative Learning contributes to developing a positive attitude among students [22: 91].

When using the cooperative Learning method of a foreign language, R. Felder and R. Brent note that students must do independent tasks together in groups. Thus, the effectiveness of this method will increase [9: 1]. P. Rao notes that teachers should promote successful interpersonal communication between students using the cooperative method. The researcher also notes that teachers should set an initial goal for students and develop appropriate group tasks [25: 332].

T. Roger and D. Johnson point out that when using cooperative Learning, teachers should give individual tests to each student, selectively ask the student to present their results orally, observe each group and note how each group member contributes, entrust the role of checking to group members, and to force students to teach what they have learned to other group members [27: 4].

S. Hosseini believes that the prerequisites for the effective implementation of the cooperative learning method in foreign language learning are the teacher as a facilitator, interactive, well-designed tasks, correct

досягнень студентів [19: 487].

Н. Бас'ях, А. Муслем та Б. Усман дослідили таку стратегію кооперативного навчання як головоломка або пазл на прикладі навчання студентів економіки. В результаті дослідники дійшли висновку, що ця стратегія кооперативного навчання виявилася ефективною та значно вдосконалила знання студентів з економіки завдяки тому, що студенти мали змогу ділитися знаннями та думками, обговорювати навчальні матеріали [1: 36]. Подібні високі результати використання стратегії головоломки або пазлу знаходимо в дослідженні С. Сияхрір, в якому дослідник навчав студентів математики з використанням цієї стратегії [31: 167].

Також серед переваг кооперативного навчання К. Джеонг відмічає отримання та розвиток студентами навичок соціальної взаємодії та комунікації [18: 87]. М. Лааль та С. Годсі зазначають, що використання кооперативного методу сприяє розвитку критичного мислення у студентів [20: 492]. Т. Роджер та Д. Джонсон підкреслюють, що кооперативне навчання покращує розвиток креативності у студентів [27: 7]. Д. Устунель та С. Кая зазначають, що кооперативне навчання при вивченні іноземної мови сприяє комунікації між студентами іноземною мовою, таким чином розвиваючи усну розмовну мову [32: 166].

К. Лоу, Дж. Чанг та Л. Леунг зазначають, що кооперативне навчання дає студентам можливість брати участь у дискусіях і брати відповідальність за власне навчання. Таким чином, кооперативне навчання сприяє розвитку позитивного ставлення серед студентів [22: 91].

При використанні методу кооперативного навчання іноземної мови, Р. Фелдер та Р. Brent зазначають, що важливо, щоб студенти робили самостійні завдання разом, в групах, таким чином це підвищить ефективність використання цього методу [9: 1]. П. Рао зазначає, що викладачі мають сприяти успішній міжособистісній комунікації між студентами при використанні кооперативного методу. Також дослідник зазначає, що викладачам слід чітко ставити студентам початкову мету та розробляти відповідні групові завдання [25: 332].

Т. Роджер та Д. Джонсон зазначають, що

division into groups, face-to-face interaction between students and the teacher, interdependence, equal and simultaneous participation, reflections on the work of the group [30: 3].

Thus, it can be concluded that the cooperative learning method is quite effective in students of higher education institutions learning a foreign language. However, in addition to the advantages of this method, there are also disadvantages and problems with its implementation in the educational process.

An equally important issue of implementation and practical use of the cooperative learning method is its perception by students and their feedback. The proven effectiveness of this method, in combination with favorable feedback from students, can have a tangible result on students' assimilation of new knowledge, skills, and abilities. Practically every researcher who studied the issue of cooperative Learning considered the problem of students' feedback regarding using this method. Most of these researchers note that students favorably perceived the cooperative learning method. In particular, Y. Chen emphasizes that after using the cooperative learning technique, students learned communication skills and to perform tasks faster and more effectively as a team, which would take more time if students were to perform them independently. The researcher also notes positive feedback from students regarding using this method. Students in the scientist's survey indicated that after using this method, they worked better and more effectively on tasks as a team [2].

N. Basyah, A. Muslem, and B. Usman note that most students responded favorably to the cooperative learning method and emphasized its high effectiveness [1: 38]. Similar positive reviews can be found in the research of D. Ustunel and S. Kai. Scientists emphasize that after using the cooperative learning method for seven months, students developed communication and teamwork skills [32: 170]. R. Slavin notes the cooperative learning method's success

при використанні кооперативного навчання викладачам слід давати індивідуальні тести кожному студенту, вибірково усно просити студента представити свої результати, спостерігати за кожною групою та занотовувати, який внесок робить кожен учасник групи, довіряти роль перевірки учасникам групи та змусити студентів навчати того, що вони опанували, інших учасників групи [27: 4].

Передумовою ефективного впровадження методу кооперативного навчання при вивченні іноземної мови С. Хосеїні вважає: викладача як фасилітатора, інтерактивні, добре розроблені завдання, правильний поділ на групи, очна взаємодія між студентами та викладачем, взаємозалежність, рівна та одночасна участь, рефлексії стосовно праці групи [30: 3].

Таким чином можна дійти висновку, що метод кооперативного навчання є досить ефективним при вивченні іноземної мови студентами ЗВО. Проте окрім переваг цього методу існують також і недоліки та проблеми при його впровадженні у навчальний процес.

Не менш важливим питанням впровадження та практичного використання методу кооперативного навчання є його сприйняття студентами та їх відгуки. Доведена ефективність цього методу в поєднанні з позитивними та схвальними відгуками студентів можуть мати відчутний результат на засвоєння студентами нових знань, вмінь та навичок. Практично кожний дослідник, який займався дослідженням питання кооперативного навчання розглядав проблематику відгуків студентів стосовно використання цього методу. Більшість цих дослідників зазначають, що метод кооперативного навчання схвально сприймалися студентами. Зокрема Ю. Чен наголошує, що після використання методу кооперативного навчання студенти опанували не лише комунікативні навички, а й навчилися швидше, ефективніше виконувати завдання командно, які забрали б більше часу, якщо студенти виконували б їх самотійно. Також дослідник відзначає позитивні відгуки студентів стосовно використання цього методу. Студенти у опитування науковця

[29: 153]. F. Patanpichet's research also demonstrates positive student responses to cooperative Learning. Thus, 93% of surveyed students emphasized the advantages of this method [26: 6]. K. Low, J. Chang, and L. Leung emphasized students' positive feedback on cooperative foreign language learning. Thus, the study results demonstrate that most students responded positively to cooperative Learning [22: 99].

S. Er and A. Atac surveyed students regarding cooperative Learning. In the article, researchers note that 67% of students were satisfied with learning a foreign language using the cooperative learning method [8: 109]. In addition, it is also worth presenting several important indicators from this survey, which emphasize the positive feedback of students and the effectiveness of cooperative Learning: 92.2% of students noted that this method improved their communication skills; 84.9% indicated that cooperative Learning increased their motivation; 75.3% of students helped each other in their studies; 61.4% emphasized that the collaborative method increased their responsibility [8: 113-114].

In the research of K. Jeong, it is said that 75% of the students were interested in learning a foreign language using the cooperative method; 71% answered that they improved their knowledge of a foreign language by studying this method and were encouraged to study by their classmates; 72% of students were satisfied with learning a foreign language using the cooperative method [18: 86].

Thus, we can see that the cooperative learning method of a foreign language is not only practical but also exciting and motivating for students. Therefore, we can assume that with this method, students will better assimilate educational materials and acquire the necessary practical skills.

The role of the teacher in this method is also essential to achieving maximum results. The teacher in the cooperative learning method performs not only the educational role but also the role of organizer and manager. Thus, outlining

значали, що після використання цього методу вони краще та результативніше працювали над завданнями командно [2].

Н. Бас'ях, А. Муслем та Б. Усман зазначають, що студенти, в більшості, схвально відгукнулися про використання методу кооперативного навчання та підкреслили його високу результативність [1: 38]. Подібні позитивні відгуки знаходимо у дослідженні Д. Устунель та С. Кая. Науковці підкреслюють, що після використання протягом семи місяців методу кооперативного навчання у студентів розвинулися навички спілкування та командної роботи [32: 170]. Про успішність використання методу кооперативного навчання зазначає Р. Славін [29: 153]. Дослідження Ф. Патанпічет також демонструє позитивні відгуки студентів на кооперативне навчання. Так, 93% опитаних студентів підкреслили переваги цього методу [26: 6]. К. Лоу, Дж. Чанг та Л. Леунг підкреслили позитивні відгуки студентів на кооперативне навчання іноземної мови. Так, результати дослідження демонструють, що більшість студентів схвально відгукнулися про кооперативне навчання [22: 99].

Опитування студентів стосовно навчання за кооперативним методом було здійснено С. Ер та Б. Атак. У статті дослідники зазначають, що 67% студентів були задоволені вивченням іноземної мови за допомогою методу кооперативного навчання [8: 109]. Окрім цього також варто представити декілька важливих показників з цього опитування, які підкреслюють позитивні відгуки студентів та ефективність кооперативного навчання: 92,2% студентів зазначили, що цей метод покращив їхні комунікативні навички; 84,9% зазначили, що кооперативне навчання підвищило їхню мотивацію; 75,3% студентів допомагали один одному у навчанні; 61,4% підкреслили, що кооперативний метод підвищив їхню відповідальність [8: 113-114].

У дослідженні К. Джеонг йдеться, що 75% студентам було цікаво вивчати іноземну мову кооперативним методом; 71% відповіли, що вони вдосконалили свої знання з іноземної мови через навчання цим методом та були заохочені до навчання їхніми одногрупниками; 72% студентів були

the role of a foreign language teacher in cooperative Learning, P. Rao notes that they act as a consultant and participate in groups to solve students' problems [25: 336]. K. Jeong interprets the role of the teacher in cooperative Learning as a facilitator who should create an educational environment in which it would be comfortable for students to work in cooperation [18: 80]. S. Er and B. Atac emphasize that foreign language teachers, introducing cooperative Learning, should create an active learning environment [8: 111].

In this context, some researchers give specific recommendations to novice teachers regarding organizing a cooperative class during training. R. Felder and R. Brent recommend that teachers, when using the cooperative method, assign roles to team members and change their executors, report on the execution of a team project, give individual tests to test knowledge and formulate clear rules for teamwork and Learning [9].

For the successful use of cooperative Learning, D. Johnson and R. Johnson recommend that the teacher divide students into groups and assign each role in this group, explain the tasks and interdependence of group members, monitor the learning process of students, and intervene if necessary, evaluate students and discuss work processes in the group [13: 69].

S. Ledlow recommends that the teacher first create an educational climate that promotes student cooperation. It is also worth informing students about the cooperative learning method; the teacher should create teams based on the student's skills and knowledge, carefully prepare educational materials and tasks, plan classes, and observe teams [23].

Considering all the advantages of the cooperative learning method, as well as the feedback of students and the recommendations of scientists, we decided to conduct our study of this method when studying the subject "Foreign language for professional direction". The study lasted for one

задоволені вивчати іноземну мову кооперативним методом [18: 86].

Таким чином бачимо, що метод кооперативного навчання іноземної мови не лише ефективний, а й цікавий та мотивуючий для студентів. Тому можемо припустити, що з використанням цього методу студенти краще засвоюватимуть навчальні матеріали та отримуватимуть необхідні практичні навички.

Для досягнення максимальних результатів важливим є також роль викладача у цьому методі. Викладач у кооперативному методі навчання виконує не лише навчальну роль, а й роль організатора та менеджера. Так, окреслюючи роль викладача іноземної мови у кооперативному навчанні, П. Рао зазначає, що їх роль полягає не лише в тому, щоб виступати в якості консультанта, а й брати участь у групах для вирішення проблем учнів [25: 336]. К. Джеонг трактує роль викладача у кооперативному навчанні як фасилітатора, який має створити таке навчальне середовище, в якому було б комфортно працювати студентам у співпраці [18: 80]. С. Ер та Б. Атак підкреслюють, що викладачі іноземної мови, впроваджуючи кооперативне навчання, мають створити активне навчальне середовище [8: 111].

В цьому контексті деякі дослідники дають певні рекомендації викладачам-початківцям стосовно організації кооперативного класу під час навчання. Р. Фелдер та Р. Brent рекомендують викладачам при використанні кооперативного методу призначати ролі членам команд та змінювати їх виконавців, звітувати про виконання командного проекту, давати індивідуальні тести для перевірки знань, сформулювати чіткі правила командної роботи та навчання [9].

Для успішного використання кооперативного навчання Д. Джонсон та Р. Джонсон рекомендують викладачу поділити студентів на групи та призначити кожному роль у цій групі, пояснити завдання та взаємозалежність один від одного членів групи, моніторити навчальний процес студентів та втручатися за необхідності, оцінювати студентів та обговорювати робочі процеси у групі [13: 69].

С. Ледлов рекомендує викладачу спочатку створити такий навчальний

semester in a group of 16 students. The groups were divided according to the above recommendations, namely, four students in each group.

During the study, we used the following four cooperative learning strategies:

- Group puzzle – the topic is divided into certain component elements. Each element of the topic is given to the student for independent study. Then, the student explains his topic element to another, who explains his topic to the first. In this way, the topic is put together like a puzzle with a subtopic of students;

Example of use: Students are studying a specific animal disease. The task of each student in the group is to study a particular aspect of the disease: one student studies the causative agent, another – the course and clinical signs, another the treatment, etc. Later, students in the group unite and present on this disease. They also undergo individual testing afterward. Thus, the cooperative learning method combines CLIL and the case method.

- Brainstorming – students write down their ideas and learning material on sheets of paper and put them on the table. Then, they discuss it and search for the right solution;

Example of use: a teacher gives students a new current animal disease or drug or new equipment. The student's task is to discuss the correctness of the treatment, if it is a disease, the expediency, and examples of the use of the drug or the specifics of the use of the equipment.

- Send the problem – students formulate a problem and pass it to another team for solving;

Example of use: This teaching method of cooperative Learning is best used when testing students' knowledge. So, having studied, for example, infectious diseases of animals, thanks to student presentations, groups of students come up with a problem or task related to this topic and pass it on to other groups of students. In this way, not only the repetition of educational material is carried out, but also the verification of the acquired knowledge by students.

клімат, який сприяв би співпраці між студентами. Також варто проінформувати студентів стосовно методу кооперативного навчання; формування команд має здійснювати викладач на основі вмінь та знань студентів; ретельно підготувати навчальні матеріали та завдання, спланувати заняття; спостерігати за командами [23].

Взявши до уваги усі переваги методу кооперативного навчання, а також відгуки студентів та рекомендації науковців, ми вирішили провести власний дослідження цього методу при вивченні предмету "Іноземна мова за професійним спрямуванням". Дослідження тривало протягом одного семестру у групі студентів, яка складалася з 16 осіб. Групи були поділені відповідно до вищезгаданих рекомендацій, а саме по чотири студенти в кожній групі.

Під час дослідження ми використали такі чотири стратегії кооперативного навчання:

- Груповий пазл або головоломка – тема ділиться на певні складові елементи. Кожний елемент теми дається студентові на самостійне освоєння. Потім студент пояснює свій елемент теми іншому, а той пояснює свою тему першому. Таким чином тема складається до купи як пазл з підтем студентів.

Приклад використання: студенти вивчають певну хворобу тварин. Завдання кожного студента в групі вивчити певний аспект хвороби: один студент вивчає збудник, інший – перебіг та клінічні ознаки, ще інший лікування ітд. Пізніше студенти у групі об'єднуються і роблять презентацію на цю хворобу. Також опісля проходять індивідуальне тестування. Таким чином метод кооперативного навчання поєднується з CLIL та методом кейсів.

- Мозковий штурм – студенти записують свої ідеї та навчальний матеріал на аркушах і кладуть на стіл. Опісля вони обговорюють його і здійснюють пошук правильного рішення;

Приклад використання: викладач дає студентам нову актуальну хворобу тварин або препарат, або ж нове обладнання. Завдання студентів обговорити правильність лікування, якщо це хвороба, доцільність та приклади використання препарату, або ж

- Common and different – students try to understand what is common or different in two or more pictures;

Example of use: A teacher gives students images, such as diseases, anatomical organs, or X-rays. Students compare the pictures, describe them, and have to define them.

After conducting classes using these learning strategies, we conducted a student survey. We included the following questions in the questionnaire:

1. Did you like this learning method?
2. What practical foreign language skills have you acquired/best improved?
3. Would you like to continue studying this method of study?

The study results showed that all students responded positively to the first question. In the second question, most students (11 people) answered that they improved their understanding and communication skills; fewer indicated that they improved their presentation skills (3 people). In addition, most students (12 people) indicated that they would like to continue studying with this method.

Studying students' answers and practically implementing the cooperative learning method, we consider it appropriate to express several observations and recommendations regarding implementing the collaborative Learning of a foreign language in a professional direction.

In our opinion, the most critical point in the implementation of the method of cooperative Learning is the preparatory process. It includes preparing educational materials that meet this method's requirements and recommendations. Also, this process must consist of mandatory practical and theoretical preparation of the teacher for such classes. Before implementing this method, the teacher must know its concepts, working principles, and elements well. In addition, it is also essential to study the mechanisms of action of the selected cooperative strategies, the principles of dividing students into groups, etc. Thus, before implementing the cooperative learning

особливості використання обладнання.

- **Відправ проблему – студенти формулюють завдання та передають його іншій команді для розв'язання.**

Приклад використання: цю навчальну методику кооперативного навчання найкраще використовувати при перевірці знань студентів. Так, вивчивши, наприклад, заразні хвороби тварин завдяки презентаціям студентів, групи студентів придумують проблему або завдання стосовно цієї теми іншим групам студентів та передають їх. Таким чином здійснюється не лише повторення навчального матеріалу, а й перевірка отриманих знань студентами.

- **Спільне-відмінне – студенти намагаються зрозуміти, що є спільного або відмінного у двох або більше малюнках;**

Приклад використання: викладач дає студентам зображення, наприклад хвороби, анатомічних органів або рентген знімки. Студенти порівнюють малюнки, описують їх та мають дати їм визначення.

Після проведення занять з використанням цих навчальних стратегій ми провели опитування студентів. До опитувальника ми включили такі запитання:

1. Чи сподобався вам цей метод навчання?
2. Які практичні навички з іноземної мови ви здобули/найкраще вдосконалили?
3. Чи хотіли б ви продовжувати навчатися цим методом навчання?

Результати дослідження продемонстрували, що позитивну відповідь на перше запитання дали усі студенти. У другому запитанні більшість студентів (11 осіб) відповіли, що вони вдосконалили навички розуміння та спілкування; менше вказали, що вони вдосконалили презентаційні навички (3 особи). Також більшість студентів (12 осіб) вказали, що вони хотіли б продовжувати навчатися цим методом.

Досліджуючи відповіді студентів та практично реалізувавши метод кооперативного навчання, вважаємо за доцільне висловити декілька спостережень та рекомендацій стосовно впровадження методу кооперативного навчання іноземної мови за професійним спрямуванням.

Найважливішим моментом у

method, the teacher must first master it well and then prepare appropriate educational materials.

Furthermore, the teacher's competence in ICT is an essential aspect of cooperative Learning. The cooperative method of learning a foreign language is complicated to implement without appropriate skills in computer technology, as well as useful websites and programs.

Another of our recommendations is the correct division of students into groups. It is necessary not only to divide the students into groups of four or five people each, with the appropriate level of knowledge in each but also to research the students well and observe them for a certain period. This is especially true when the teacher implementing this method will conduct classes with students for the first time.

According to our observations, it is also worth noting that it is best to use the cooperative learning method and other learning methods, such as the project or case method, problem-solving, and learning a foreign language of different subjects (CLIL). Thus, some aspects of the mentioned methods can be combined with cooperative Learning to improve the educational process and increase its efficiency, effectiveness, and interest.

Conclusions and research perspectives. Thus, summing up, we note that the cooperative learning method of a foreign language is effective and motivating for students, which numerous studies have proved. They showed that using this method improves cooperation between students, increases their interest, and encourages them to study the subject; makes students active participants in the educational process; develops students' creativity and creativity, social skills, and ability to express their opinion; uses available resources more effectively to achieve results. It is also worth noting that the cooperative learning method is harmoniously combined with other educational methods.

впровадженні методу кооперативного навчання, на нашу думку, є підготовчий процес. Він включає підготовку навчальних матеріалів, які мають відповідати усім вимогам та рекомендаціям цього методу. Також цей процес мусить включати в себе обов'язкову практичну та теоретичну підготовку викладача до таких занять. Викладач, перш ніж впроваджувати цей метод, повинен добре знати його поняття, принципи роботи та елементи. Окрім цього важливо також вивчити механізми дії обраних кооперативних стратегій, принципи поділу студентів на групи тощо. Таким чином, перед впровадженням методу кооперативного навчання викладач повинен спочатку добре його опанувати, а потім підготувати відповідні навчальні матеріали.

Також важливим аспектом кооперативного навчання є компетентність викладача у ІКТ. Кооперативний метод навчання іноземної мови дуже важко впровадити без відповідних навичок використання комп'ютерних технологій, а також корисних веб-сайтів та програм.

Ще однією нашою рекомендацією є правильний поділ студентів на групи. Варто не лише поділити студентів на групи по чотири-п'ять осіб в кожній, з відповідним рівнем знань у кожній, а й рекомендуємо спочатку дослідити добре студентів та спостерігати за ними певний період часу. Особливо це стосується випадку, коли викладач, який впроваджує цей метод, вперше проводитиме заняття зі студентами.

Варто також зазначити, що за нашими спостереженнями найкраще використовувати кооперативний метод навчання разом з іншими навчальними методами, такими як метод проектів або кейсів (case method), вирішення проблем (problems solving) та вивчення іноземною мовою інших предметів (CLIL). Так, певні елементи згаданих методик можна поєднувати з методом кооперативного навчання для вдосконалення навчального процесу, а також з метою підвищення ефективності, результативності та цікавості навчального процесу.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Таким чином підсумовуючи зазначимо, що метод кооперативного навчання іноземної мови є ефективним та мотивуючим для студентів, що було доведено численними

дослідженнями. Вони показали, що використання цього методу покращує співпрацю між учнями; підвищує їх зацікавленість та мотивує вивчати предмет; робить учнів активними учасниками освітнього процесу; розвиває в учнів творчість та креативність, соціальні навички, вміння висловлювати свою думку; ефективніше використовувати наявні ресурси для досягнення результатів. Також варто зазначити, що метод кооперативного навчання гармонійно поєднується з іншими навчальними методиками.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Basyah, N., Muslem, A. & Usman, B. (2018). The Effectiveness of Using the Jigsaw Model to Improve Students' Economics Teaching-Learning Achievement. *The New Educational Review*, 51, 30-40. DOI:10.15804/tner.2018.51.1.02 [in English].
2. Chen, Y. (2017). Perceptions of EFL College Students toward Collaborative Learning. *English Language Teaching*, 11, 1. DOI: 10.5539/elt.v11n2p1 [in English].
3. Chiari, G. (2011). *Educazione interculturale e apprendimento cooperativo: teoria e pratica della educazione tra pari*. Università di Trento. Retrieved from: <https://core.ac.uk/download/pdf/11830391.pdf> [in English].
4. Chowdhury, T.A. (2021). Fostering Learner Autonomy through Cooperative and Collaborative Learning. *Shanlax International Journal of Education*, 10.1, 89-95. DOI: <https://doi.org/10.34293/education.v10i1.4347> [in English].
5. Davidson, N., & Major, C.H. (2014). Boundary crossings: Cooperative Learning, collaborative Learning, and problem-based Learning. *Journal on Excellence in College Teaching*, 25(3&4), 7-55 [in English].
6. Elkin, O. (2018). *Navchannia, bazovane na spivpratsi. 32 stratehii kooperatsii u klasi. [Cooperative Learning. 32 strategies for cooperation in the classroom]*. Retrieved from: <https://nus.org.ua/view/navchannya-bazovane-na-spivpratsi-32-strategiyi-kooperatsiyi-u-klasi/> [in Ukrainian].
7. Ellerani, P., & Pavan, D. (2006). *Manuale per l'insegnamento di Unità di Apprendimento, SEI*, 95-120 [in English].
8. Er, S. & Aksu Ataç, B. (2014). Cooperative Learning in ELT classes: The attitudes of students towards cooperative Learning in ELT classes. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 2(1), 109-122. Retrieved from: <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/28/49> [in English].
9. Felder, R. & Brent, R. (2007). Cooperative Learning. *Active Learning Chapter 4*. 34-53 DOI:10.1021/bk-2007-0970.ch004 [in English].
10. Golub, J et al. (1988). *Focus on collaborative Learning. Classroom practices in learning English*. National Council of Teacher of English, 162 [in English].
11. Johnson, D.W., & Johnson, R.T. (2017). Cooperative Learning. *Innovacion Educacion. I Congreso Internacional*. 22-23 setembre 2017, Zaragoza, 12 [in English].
12. Johnson, D., & Johnson, R. (1999). *Cooperative Learning, Values, and Culturally Plural Classrooms*. 1st Edition. Routledge, 24 [in English].
13. Johnson, D., & Johnson, R. (1999). Making Cooperative Learning Work. *Theory into Practice*, 38.2, 67-73 [in English].
14. Johnson, D., Johnson, R. & Smith, K. (1998). Active Learning: Cooperation in the College Classroom. *The Annual Report of Educational Psychology in Japan*, 47. DOI: 10.5926/arepj1962.47.0_29 [in English].
15. Johnson, D.W., Johnson, R.T., & Smith, K.A. (2014). Cooperative Learning: Improving university instruction by basing practice on validated theory. *Journal on Excellence in College Teaching*, 25(3&4), 85-118 [in English].

16. Kato, Y., Bolstad, F. & Watari, H. (2015). Cooperative and Collaborative Learning in the Language Classroom. *The Language Teacher*, 39, 22-26. DOI:10.37546/JALTTLT39.2-4 [in English].
17. Kostiuchenko, O.V., & Yurzhenko, A.Yu. (2013). Zmist novitnikh metodiv navchannia inozemnym movam. Novitni tendentsii navchannia inozemnoi movy za profesiinym spriamuvanniam [The content of the latest methods of teaching foreign languages. The latest trends in foreign language learning in a professional direction]. *Materialy II Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Materials of the II All-Ukrainian Scientific and Practical Conference. Kherson, 25-26 kvitnia 2013 roku*. Kherson: Vydavnytstvo Khersonskoi derzhavnoi morskoi akademii, 231-235 [in Ukrainian].
18. Kyeong-Ouk, J. (2011). Cooperative and collaborative Learning through reciprocal peer tutoring in EFL university reading instruction. *English Language & Literature Teaching*, 17(4), 75-95 [in English].
19. Laal, M. (2012). Benefits of collaborative Learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 31, 486-490. DOI: 10.1016/j.sbspro.2011.12.091 [in English].
20. Laal, M., & Laal, M. (2012). Collaborative Learning: what is it? *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 31, 491-495. DOI: 10.1016/j.sbspro.2011.12.092 [in English].
21. Larsari, V. (2011). Learners' communicative competence in English as a foreign language (EFL). *Journal of English and literature*, 2.7, 161-165 [in English].
22. Law, Q., Chung, J., Leung, L., & Wong, T. (2017). Perceptions of Collaborative Learning in Enhancing Undergraduate Education Students' Engagement in Teaching and Learning English. *US-China Education Review*, 7.2, 89-100. DOI: 10.17265/2161-623X/2017.02.002 [in English].
23. Ledlow, S. (1999). *Cooperative Learning in Higher Education*. Retrieved from: <https://valenciacollege.edu/faculty/development/courses-resources/documents/CooperativeLearninginHigherEdLedlow.pdf> [in English].
24. Nikolaieva, S.Iu., Boretska, H.E., Maier, N.V., Ustymenko, O.M., Chernysh, V.V. ta in. (2015). *Suchasni tekhnologii navchannia inozemnykh mov i kultur u zahalnoosvitnikh i vyshchykh navchalnykh zakladakh [Modern technologies of teaching foreign languages and cultures in general education and higher educational institutions]: kolektyvna monohrafiia*. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
25. Parupalli, R. (2019). Collaborative Learning in English language classrooms. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 7.1, 330-339. DOI: 10.5958/2249-7137.2019.00020.X [in English].
26. Pattanpichet, F. (2011). The Effects Of Using Collaborative Learning To Enhance Students" English Speaking Achievement. *Journal of College Teaching & Learning*, 8.11, 1-10 [in English].
27. Roger, T., & Johnson, D. (1994). *An overview of cooperative Learning. Creativity and Collaborative Learning*. Brookes Press, Baltimore, 8. Retrieved from: <https://otl.du.edu/wp-content/uploads/2013/07/Johnson-Johnson-Overview-of-Cooperative-Learning.pdf> [in English].
28. Rudnytska, T.H. (2008). Innovatsiini metody navchannia inozemnykh mov u vyshchii shkoli v konteksti humanistychnoi spriamovanosti navchalnoho protsesu [Innovative methods of teaching foreign languages in higher education in the context of the humanistic orientation of the educational process]. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu – Journal Vinnytsia Polytechnic Institute*, 4, 110-113 [in Ukrainian].
29. Slavin, R. (2008). Cooperative Learning, Success for All, and Evidence-based Reform in education. *Education & Didactique*, 2.2, 151-159. DOI: 10.4000/educationdidactique.334 Retrieved from: <http://journals.openedition.org/educationdidactique/334> [in English].
30. Seyed, M.H.H. (2006). Globalization, Cooperative Learning, and ELT. *Journal of English Language Teaching*, 44, 2-12 [in English].

31. Syahrir, S. (2011). Effects of the Jigsaw and Teams Game Tournament (TGT) Cooperative Learning on the learning motivation and mathematical skills of Junior High School students. *Proceedings of the International Seminar and the Fourth National Conference on Mathematics Education*, 155-168 [in English].

32. Ustunel, E., & Kaya, S. The effect of groupwork training on the students' attitudes towards cooperative work. *Zbirnyk tez dopovidei III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii "Inozemna mova u profesiinii pidhotovtsi spetsialistiv: problemy ta stratehii"* – Collection of abstracts of the III International Scientific and Practical Internet Conference "Foreign Language in the Professional Life of Specialists: Problems and Strategies". Kropyvnytskyi: RVV TsDPU im. V. Vynnychenka, 2019, 165-171 [in English].

Received: August 22, 2024

Accepted: September 12, 2024